

Zsidi Paula

MITHRAS
AQUINCUMBAN
A SYMPHORUS MITHRAEUM

Állandó kiállítás az
Aquincumi Múzeum Régészeti Parkjában

Budapest 2018

TARTALOM

	7
Előszó	9
1. A titokzatos vallás	9
1.1. A Mithras vallás keletkezése és elterjedése a Római Birodalomban	12
1.2. Mithras mítosza és a beavatás	15
1.3. A Mithras kultuszhelyek topográfiája	19
2. Mithras misztériumainak emlékei Aquincumban	20
2.1. A vallás és a kultusz megjelenése Aquincumban	28
2.2. Mithras kultuszhelyek az aquincumi polgárvárosban	30
2.2.1. A keleti ún. gázgyári mithraeum	31
2.2.2. Marcus Antonius Victorinus mithraeuma	35
3. Az ún. Symphorus mithraeum	35
3.1. A mithraeum felfedezése és kutatástörténete	41
3.2. A mithraeum és környezete	43
3.3. A kultuszeseemények színtere: a szentély és körzete	44
3.3.1. A korai szentély	46
3.3.2. A későbbi kultuszhely, a Symphorus és Marcus által dedikált szentély	53
3.4. A Symphorus mithraeum kultuszképe és a szentélyberendezés tárgyai	54
3.4.1. A kultuszkép	60
3.4.2. A kultusztárgyak	65
3.4.3. Fogadalmi ajándékok	68
3.4.4. A szertartást követő lakoma tárgyai	70
3.4.5. Árulkodó leletek: pénzverde a szentélynél?	72
3.5. A kultuszhelyen létesített kiállítóépület az egykori mithraeumot idéző építészeti kialakítása	75
3.6. Kiállítás az egykori kultuszhelyen	76
3.6.1. Az előcsarnok	77
3.6.2. A gyülekezési terem	77
3.6.3. A szentély	79
3.6.4. A szentélybelső	81
Válogatott irodalom	85
Szómagyarázat	87
Illusztrációk jegyzéke	